

Çağın Gözüyle İslam'a Bakmak mı, İslam'ın Gözüyle Çağa Bakmak mı?

Looking at Islam With the Eyes of the Age, Looking at the Age With the Eyes of Islam?

ELİFNUR KARAKÖSE

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
İslami İlimler Fakültesi, Lisans Öğrencisi.
Ankara, Türkiye
Social Sciences University of Ankara,
Faculty of Islamic Sciences, Undergraduate.
Ankara, Turkey

Türü: Deneme

ORCID 0000-0003-2141-9516

elifnur.karakose@student.asbu.edu.tr

Geliş Tarihi: 1 Kasım 2021 | **Yayın Tarihi:** 21 Aralık 2021

İslam, Allah Teâlâ tarafından Hz. Muhammed (s.a.v.) aracılığıyla insanlara gönderilen ilahî dindir. İslam dini, özü değişmeyen tek hak dindir. Bu din, insana dünyada huzuru, ebedi saadeti kazandırır; felaketten, sıkıntıdan ve huzursuzluktan kurtarır.

İslam için sadece iman ile ilgili hükümleri ihtiva ettiği söylenemez. İslam, aynı zamanda Müslümanın; Allah'a, içinde bulunduğu topluma, ailesine, akrabalarına, dostlarına, kısacası bütün insanlığa karşı olan sorumluluklarını ve görevlerini bildiren ilahî emirler manzûmesidir.

Peki, günümüzde İslam'a bakış nasıldır? İslam gerektiği gibi anlaşılıyor, ilk ortaya çıktığı gibi korunuyor mu acaba?

Teknolojinin fazlasıyla tezahür ettiği, aynı zamanda Batı uygarlığının hâkim olduğu bu çağda, İslam'ın yeterince anlaşıldığını daha doğrusu anlamaya çalışıldığını söylememiz zordur. Artık dilimizi, gelenek-göreneklerimizi, giyim kuşamımızı, kültürümüzü, ilişkilerimizi İslamî yaşamdan uzaklaştırdık, yabancılaştırdık ve bu tarzımızı İslam'la birleştirmeye çalıştık. Bugün kendisini "Müslüman" olarak tanımlayanlar dahi İslam'ın gözüyle çağa bakmamakta; tam aksine çağın gözüyle İslam'a bakmaktadır. Oysa bir Müslüman, Rasim Özdenören'in ifadesiyle, "Çağın gözüyle İslam'a bakmaz, İslam'ın gözüyle çağa bakar."

Müslümanların birçok yönden geri kalması, dinin emirlerini yanlış anlamalarından ve İslam'ı doğru yaşamamalarından kaynaklanmaktadır. Bu yanlış anlayış ve uygulamalar cehaletten başka bir şey değildir.

Cehaletin sebebi ise, geçmişte ve günümüzde İslam'la hiçbir ilgisi olmayan bilgilerin temel

ELİFNUR KARAKÖSE | Çağın Gözüyle İslam'a Bakmak mı, İslam'ın Gözüyle Çağa Bakmak mı?
| Looking at Islam With the Eyes of the Age, Looking at the Age With the Eyes of Islam?

alınmasıdır. Tabii ki temel zayıf olunca üzerine kurulan bina da doğru inşa edilemiyor. Böylece İslam, hurafelere ve yanlış şartlandırmalara maruz kalmış oluyor. Bu İslam dışı şartlandırmalar, günümüzde dahi Müslümanların üzerinde baskın bir rol oynamaktadır. Ayrıca şuna da vurgu yapmak gerekir ki İslam, bir ideoloji değildir. Günümüzde İslam; ideolojilerle yarıştıran, siyasete, menfaate, dünyevi çekişmelere alet edilen bir araç olarak görülmektedir.

Yine çağımızda özgürlük kavramının yanlış bir kullanımla ön planda tutulması İslam dünyasını oldukça etkilemiştir. Bu anlayışla birlikte zihinlerimizde İslam'a uygun bir yaşam değil, İslam dışı bir yaşam yerleştirilmiş, İslam'ın öngördüğü şartlar, söylediği doğrular, İslam dışı ölçütler içerisinde gösterilmeye çalışılmıştır.

Şunu bilmeliyiz ki İslam, özü değişmeyen bir dindir. Hakikatini, amacını ilk baştan beri korumaktadır. Bir Müslümanın en önemli görevi, İslam'ı ve onun getirdiği hükümleri ve şartları zihinlere kazımadır. Batılı hayat tarzını bırakıp hakiki bir Müslüman gibi yaşamaktır.

Geçmişte ki âlimlerimize bakalım... İslam'ı hakıyla anlatmayı, topluma dinî hayatlarıyla yön vermeyi, öğrenilmesi gereken İslam'ın emir ve yasaklarını insanlara öğretmeyi, kendi zamanlarında hakıyla başarmışlardır. Hammâd b. Ebû Süleyman, İmâm-ı Âzam Ebû Hanife, İmam Evzâî, İmam Mâlik, İmam Şâfiî ve Gazzâlî gibi binlerce âlim ve müçtehidimiz ve onların bizlere bıraktığı eserler... Eğer şu an yaşayabildiğimiz bir İslam varsa onların ve geçmişte yaşamış Müslümanların çabaları sayesinde. Bizler ecdadımıza saygıda kusur etmesek de dinî bilgi ve sorumluluklarımızı yerine getirmede gerekli hassasiyeti gösteremiyoruz. Özellikle son çağlarda İslam'ın hükümlerini, yasaklarını korumayı onu güçlendirmeyi yeterince beceremediğimiz gibi onları çağın ihtiyaçlarına göre şekillendirdik. Çünkü hayatımızdan İslam'ın izlerini silmekte ve hayatın genel geçer kurallarına göre yaşamakta ısrarcıyız. Nihayetinde önceleri inandığımız ve düşündüğümüz gibi yaşayamadık; şimdi ise, yaşadığımız gibi inanmaya ve düşünmeye başladık. Ancak Müslümanın bir kıstası olmalı ve bu kıstası da yine Müslümanca olmalı, onu İslam çerçevesinde değerlendirmelidir. Müslüman, bütün iyi huyları kendinde toplayan bir fazilet örneği olmalıdır. Müslüman, ilmin dostu, cehaletin düşmanıdır. İslam ile cehalet zıttır, bir düşünülemez. İslam aydınlığı, ışığı temsil eder. Cehalet ise kasveti, sıkıntıyı ve karanlığı temsil eder. Bir Müslüman, cehalete düşmemeli. Batıl inançlara, hurafelere, yanlışlara hayatında ve zihninde yer vermemelidir.

Artık neredeyse kimsede doğru bir İslam bilinci ve bilgisi yok diyebiliriz. Ne yazık ki Müslümanlar artık sözde Müslüman konumunda. Bu durumun başlıca sebeplerinden biri, İslam hakkında [şer'î meselelerde] vukûfiyeti olmayanların yaptıkları çıkarım ve hükümlerin bir kıstasa tabi tutulmadan esas alınmasıdır. Hatta şu anki realite karşısında Müslümanlar İslam üzerine düşünmek bile istemiyorlar. Çünkü herkes İslam'ı bildiğini zannediyor ama aynı zaman da herkesin en az bildiği şey de İslam'dır ne yazık ki!

Çevremize baktığımız zaman gerçekten nefsimize hâkim olmanın güç olduğu bir çağda yaşadığımızı söyleyebiliriz. Bu çağda hakiki bir Müslüman olmak, empoze edilmek istenen İslam dışı düşüncelerden, davranışlardan uzak kalmak gerçekten zor. Lâkin İslam düşünce tarzı ile Batı düşünce tarzını karşılaştırdığımızda aralarındaki farkı ayırt etmemiz gerekir. Gerçek bir Müslüman nasıl olmalı, İslam bize neyi emrediyor öğrenmemiz, dinimize bağlı bir birey olmak için elimizden gelen gayreti göstermemiz lazım. Burada, şunun da vurgulanması gerekir ki, Müslümanın dinine

bağlılığı sadece teorik bağlanma şeklinde olmamalı, bu bağlılık İslam'ın emir ve yasaklarına uygun şekilde hayatımızda yer vermekle gerçekleşmelidir. İslam, bir zihin fantezisi olarak değil, ona uymak ve onu yaşamak için gönderilmiştir.

Müslümanlara düşen, evvela kendisini düzeltmek, cehaletten kurtarıp yetiştirmek, hakiki İslam'ın icaplarını öğrenmek, bu yolda olanlara ve yolunu şaşırılmışlara yol göstermektir.

“İşittik ve itaat ettik” ayeti (en-Nûr, 51) tereddütsüz, gerçek ve samimi imanın göstergesidir. Bu ayeti bütün yönleriyle iyi anlamalı ve hayatımıza uygulamalıyız. İslam'ın özünü korumalı, Onu, içinde bulunduğumuz çağa göre tâdil etmemeliyiz.

O hâlde haydi! Gerçeklerin farkına varmaya, iyi bir Müslüman olmaya ve İslâm'a uygun Müslümanca bir hayat yaşamaya...